

Energiaadó 2016.

I. Az energiaadóról általában

Magyarországon az energiaadó bevezetésére az *Európai Unió energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről* szóló, 2003. október 27-én elfogadott *2003/96/EK Tanácsi Irányelv* alapján került sor.

Az Európai Unió által bevezetett szabályozás célja, hogy a belső piac megfelelő működése érdekében az egyes tagállamok által alkalmazott nemzeti energiaadó-mértékeket összehangolja. Emellett az irányelv az energiatermékek adóztatása révén **energiagazdálkodási, környezetvédelmi célokat** is érvényre juttat.

Az uniós irányelv alapján keletkezett jogharmonizációs kötelezettsége folytán lépett hatályba 2004. január 1-jén az *energiaadóról szóló 2003. évi LXXXVIII. törvény*.

Az energiaadó hatálya a földgázra, a szénre és a villamos energiára terjed ki, az ásványolaj termékek adóztatására jövedéki adóigazgatási eljárás keretében kerül sor.

Fő szabály szerint **az adókötelezettség az energiatermék forgalmazásának azon pontjához köthető, ahonnan a végső felhasználó már beazonosítható, így az energiaadót az fizeti meg, aki az energiaterméket saját célra felhasználja, vagy azt a fogyasztó számára értékesíti.** Lényeges azonban, hogy az irányelv megteremti az egyes tagállamok számára annak lehetőségét, hogy a lakossági végfelhasználást („nem üzleti célú felhasználás”) mentesítsék az adó alól. A hazai szabályozás él ezzel a lehetőséggel, ezért **a lakossági fogyasztók által megvásárolt energiát nem terheli energiaadó.**

II. Az egyes fogalmak

Az energiaadó törvény által használt egyes legfontosabb fogalmak:¹

1. energia: a földgáz, a villamos energia és a szén;

2. energiakereskedő: az energia rendszeres és üzletszerű, nem saját felhasználási célra történő vásárlását és értékesítését végző jogi személy, jogi személyiség nélküli egyéb szervezet vagy gazdasági tevékenységet folytató természetes személy (a továbbiakban: személy), amely (aki) a földgáz esetében a külön jogszabály szerinti földgáz-kereskedelmi engedéllyel, illetve a villamos energia esetében a külön jogszabály szerinti villamosenergia-kereskedelmi engedéllyel rendelkezik;

3. felhasználó: energiát saját felhasználás céljára beszerző személy, beleértve azt a személyt is, aki villamos energiát a külön jogszabály szerint megengedett továbbadás, valamint földgázt a külön jogszabály szerinti telephelyi szolgáltatás céljára is beszerz;

4. lakossági fogyasztó: az a felhasználó, aki saját háztartása fogyasztásának céljára - a villamos energia és a földgáz esetében a külön jogszabály szerint - vásárol energiát és a vásárolt energiával nem folytat jövedelemszerzés céljából gazdasági tevékenységet, és - a szén esetében - erről az energiakereskedőnek a szén vásárlásakor írásban nyilatkozik;

¹ Az energiaadóról szóló 2003. évi LXXXVIII. törvény 2. §

5. megújuló energiaforrás: a geotermikus, a nap-, a szél-, a vízenergia és a biomassa (ideértve a biomasszából előállított terméket is), továbbá a hulladéklerakóból, illetve szennyvízkezelő létesítményből származó gáz, biogáz;

6. szervezett piac: speciális árutőzsde, ahol az energiakereskedelem szabványosított ügyletek formájában működik;

7. termelő: az a személy, aki

a) villamos energiát a külön jogszabály szerint, az ott meghatározott engedéllyel vagy engedély-kötelezettség nélkül előállít,

b) külön jogszabály szerinti engedély alapján földgáz bányászati tevékenységet végez,

c) külön jogszabály szerinti engedély vagy koncessziós szerződés alapján szénbányászati tevékenységet végez, valamint aki a továbbfeldolgozásra vagy továbbfelhasználásra való alkalmassá tétel céljából a szén feldolgozását, így különösen felaprózását, osztályozását, brikettelését, kokszolását gazdasági tevékenység keretében végzi;

8. ásványtani folyamat: a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozásáról szóló 1990. október 9-i 3037/90/EGK tanácsi rendelet DI 26 „egyéb nemfém ásványi termék gyártása” kód alá besorolt folyamat

III. Az adókötelezettség egyes esetei²

Az adófizetési kötelezettség egyes esetei az alábbi táblázatban foglalhatóak össze:

Adókötelezettség keletkezésének egyes esetei	Alanya	Számla tartalma	Adófizetés módja	A fizetési kötelezettség keletkezésének időpontja
Az energiakereskedő felhasználónak energiát értékesít, kivéve a lakossági fogyasztónak történő értékesítést	energiakereskedő	energiaadót fel kell tüntetni a számlában	önadózás	teljesítés időpontja
Az energiakereskedő saját célra használ fel energiát	energiakereskedő	nincs	önadózás	felhasználás időpontja
A felhasználó belföldön közvetlenül termelőtől vagy szervezett piacról energiát vásárol, kivéve a lakossági fogyasztó általi vásárlást	felhasználó	nem kell feltüntetni	önadózás	teljesítés időpontja
A felhasználó közvetlenül az Európai Unió más tagállamából energiát vásárol, kivéve a	felhasználó	nem kell feltüntetni	önadózás	adóbevallási időszak utolsó napja

² Az energiaadóról szóló 2003. évi LXXXVIII. törvény 3-5. §

lakossági fogyasztó általi vásárlást				
A felhasználó közvetlenül az Európai Unión kívüli országból energiát vásárol, kivéve a lakossági fogyasztó általi vásárlást	felhasználó	nem kell feltüntetni	kivetés	vámjogi szabadforgalomba bocsátás
A felhasználó a szén vásárlásakor valótlan nyilatkozatot tesz az energiakereskedőnek arról, hogy lakossági fogyasztó	felhasználó	utólag nem kell feltüntetni	adóellenőrzés nyomán, határozat	visszamenőleg a vásárláskor
A felhasználó az előbbi pontokban nem említett esetben energiaadóval nem terhelt energiát vásárol vagy használ fel	felhasználó	nem kell fel tüntetni	önadózás	teljesítés vagy felhasználás időpontja
A személy saját felhasználásra termel energiát, kivéve, ha - a termelt villamos energiát megújuló energiaforrásból állítja elő , vagy - a termelt energia felhasználása adó visszaigénylésre jogosító célra történik, vagy - a termelt villamos energiát adóval terhelt energia felhasználásával és 50 megawatt alatti teljesítményű erőműben állítja elő , feltéve, hogy nem él az adó-visszaigénylési jogosultságával .	előállító	nincs	önadózás	felhasználás időpontja

IV. Az energiaadó alapja és mértéke³

Az adó alapja	Az adó mértéke
villamos energia mennyisége, megawattórában mérve	310,50 forint/megawattóra
földgáz mennyisége, gigajoule-ban mérve	93,50 forint/gigajoule
szén mennyisége, ezer kg-ban mérve	2516 forint/ezer kg

Az Eat. 5. § (2) bekezdése kimondja, hogy a fizetendő adó megállapítása során főszabályként az adófizetési kötelezettség keletkezésekor érvényes adómértéket kell alkalmazni.

Az általános forgalmi adóról szóló törvény 58. §-a ugyanakkor lehetőséget biztosít az ügyletek felek közötti időszakos elszámolására is.

Az energiaadó-mértékek 2015. évi módosításával összefüggésben – a visszamenőleges kötelezettség keletkezés elkerülése érdekében – az Eat. 5. § (2) bekezdése rendelkezik továbbá arról is, hogy az ilyen ügyletek esetén keletkező adófizetési kötelezettség meghatározása során az elszámolási időszak első napján hatályos energiaadó mértéket kell alkalmazni.

V. A megfizetett energiaadó visszaigénylése, a fizetendő energiaadóból történő levonás⁴

A törvény meghatározott célú felhasználás esetén lehetővé teszi a megfizetett energiaadó visszaigénylését, illetve az adónak az önadózás keretében megállapított, de meg nem fizetett (fizetendő) energiaadóból történő levonását.

Az adó-visszaigénylés, levonás az adott célra **ténylegesen felhasznált mennyiség** után történik.

Az adó-visszaigénylés, levonásra való jogosultság a törvény alapján megilleti:

- azt a személyt, aki elosztó vagy átviteli hálózatra betáplált **villamos energia előállításához használ fel energiát;**
- az **erőművet** vagy **távhőtermelő létesítményt üzemeltető személyt**, aki energiát kapcsolt hő- és villamos energia előállítására használja fel;
- azt a **távhőtermelő létesítményt üzemeltető személyt** (ideértve a külön rendelet szerint központi fűtést és melegvíz-szolgáltatást végző személyt is), aki **lakosságnak szolgáltatott hő előállítására energiát használ fel;**
- azt a személyt, aki **kémiai redukcióban, ásványtani, elektrolitikus és kohászati folyamatban** energiát használ fel;
- azt a személyt, aki **vegyipari alapanyagként használ fel földgázt;**
- azt a személyt, aki **saját felhasználásra előállított villamos energia termelésére energiát használ fel;**
- azt a személyt, aki a **párnagázkészlet feltöltésére** vagy **szinten tartására** a föld alatti gáztárolóba, illetve a szállító- vagy elosztóvezeték feltöltése céljából a szállító- vagy elosztóvezetékbe **földgázt tárol be;**
- azt a személyt, aki hálózati engedélyesként a **hálózati veszteség pótlása céljából használ fel energiát;**

³ Az energiaadóról szóló 2003. évi LXXXVIII. törvény 4. §

⁴ Az energiaadóról szóló 2003. évi LXXXVIII. törvény 6. §

i) azt a személyt, aki **nem tüzelő-, vagy fűtőanyagként használ fel szenet.**

Az adó-visszaigénylés (adólevonás) joga

- a) a vételár megfizetésének,
- b) kivetéses adózás esetén a vámhatóság által megállapított adó megfizetésének,
- c) egyéb esetben a fizetendő adó megállapításának napján nyílik meg.

A vételár megfizetésének napja a kötelezett bankszámlája megterhelésének időpontja.

Az adó-visszaigénylési jogosultság érvényesítéséhez rendelkezni kell:

- az adót is tartalmazó **energia-beszerzési számlával,**
- kivetéses adózás esetén a **vámhatóság határozatával,**
- az energiaadó-levonásra jogosító célra történt **felhasználását igazoló belső számviteli bizonylattal,**
- az **összesen beszerzett energiának adó-visszaigénylésre, adólevonásra jogosító és adó-visszaigénylésre, adólevonásra nem jogosító felhasználásonkénti elszámolásával,**
- annak, aki **elosztó vagy átviteli hálózatra betáplált villamos energia előállításához használt fel energiát és jogosult adó-visszaigénylésre (adólevonásra),** de nem rendelkezik működési engedéllyel, ténylegesen használt mennyiségként a bevallási időszakban az elosztó vagy az átviteli hálózatra ténylegesen betáplált villamos energia mennyiségéből 40 százalékos fajlagos hatáskokkal visszaszámított földgáz mennyiségét kell figyelembe vennie. Ebben az esetben az **adó-visszaigénylés, adólevonás alapjául szolgáló mennyiség levezetése** is szükséges az adó-visszaigénylési (adólevonási) jogosultság érvényesítéséhez.

VI. Nyilvántartási, bevallási szabályok⁵

1. Nyilvántartás, számlázás

Az adóalanynak az **adó megállapítására, bevallására és elszámolására alkalmas nyilvántartással** kell rendelkeznie.

Amennyiben **szénkereskedő lakossági fogyasztónak adómentesen értékesít szenet,** a lakossági fogyasztónak **írásban nyilatkoznia kell arról,** hogy a szenet saját háztartásának fogyasztása céljára vásárolja, azzal jövedelemszerzés céljából nem folytat gazdasági tevékenységet. A nyilatkozatnak tartalmaznia kell a **lakossági fogyasztó nevét, címét, adóazonosító jelét.**

Amennyiben az **energiakereskedő továbbforgalmazási céllal szerzi be a szenet,** a beszerzése ezen céljáról az értékesítést végző energiakereskedőnek írásban kell nyilatkoznia, amely nyilatkozat tartalmazza nevét, címét és adószámát is.

A nyilatkozatokat az **adó-megállapítási jog elévüléséig kell megőrizni.**

Az energia értékesítését végző adóalany az adót köteles a számlán elkülönítve feltüntetni. Az energiaadót akkor kell feltüntetni a számlán, amikor az energiaadó áthárításra kerül, vagyis az adóalany személye elválik az adóterhet ténylegesen viselőtől. Az energiaadó az áfa alapjába beszámítandó.

⁵ Az energiaadóról szóló 2003. évi LXXXVIII. törvény 7. §

Amennyiben az értékesítés **lakossági felhasználó részére történik**, mivel nem adóval növelt áron történik az értékesítés, az energiaadó összegét **nem lehet feltüntetni a számlán**.

2. Bevallás

Önadózás esetén az adókötelezettséget **havonta kell bevallani** és az adót **megfizetni**. Az adóalanynak az energiaadót a **tárgyhót követő hó 20. napjáig kell bevallania és megfizetnie**, illetve azt addig jogosult visszaigényelni.

Amennyiben az adóalanynak adófizetési kötelezettsége keletkezett és egyúttal adó-visszaigénylési jogosultsága is fennáll, a kettő különbözeteként megállapított **nettó adót köteles bevallani**, a tárgyhó első napjától a tárgyhó utolsó napjáig terjedő adó-megállapítási időszakra. Az adó-megállapítási időszakra vonatkozóan vissza nem igényelt adó az elévülési időn belül levonható, visszaigényelhető.

A törvény alapján **adó-visszaigénylésre jogosult** – de adófizetésre nem kötelezett – személy a tárgyhó első napjától a tárgyhó utolsó napjáig terjedő adó-megállapítási időszakra, havonta, a **tárgyhót követő hó 20. napjától érvényesítheti adó-visszaigénylési jogosultságát**.

Gyakorított adó-visszaigénylési lehetőséget biztosít a törvény a **kémiai redukcióban, ásványtani, elektrolitikus és kohászati folyamatban felhasznált energia**, illetve a **vegyipari alapanyagként felhasznált földgáz** után megfizetett adó visszaigénylésére. Ennek alapján a **tárgyhó 15. napjáig felhasznált energia utáni adó már a tárgyhó utolsó napjától visszaigényelhető**. A gyakorított visszaigénylés feltétele azonban, hogy a **visszaigényelhető adó a tárgyhó 15. napjáig a 10 millió forintos értékhatárt elérje**.

A törvény szerint az adófizetésre kötelezett, illetőleg az adó-visszaigénylésre jogosult adóbevallási kötelezettségét kizárólag elektronikus úton teljesítheti. *(Az adóügyek állami adóhatóság előtt történő elektronikus intézésének szabályairól és egyéb adózási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 47/2013. (XI.7.) NGM rendelet határozza meg az elektronikus energiaadó bevallás benyújtásának részletes szabályait, módját és technikai feltételeit.)*

Az adóbevallási és adatszolgáltatási kötelezettség elektronikus úton történő teljesítéséhez a NAV internetes honlapján formanyomtatványt, elektronikus űrlapot tesz közzé. Az erre a célra szolgáló **16J03-as nyomtatvány** elérhető az alábbi elérési útvonalon: **[www.nav.gov.hu/Letöltések / Nyomtatványkitöltő programok](http://www.nav.gov.hu/Letöltések/Nyomtatványkitöltő_programok)**.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal